

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱۲۴۴۹

دانشگاه تربیت معلم

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته جامعه شناسی

عنوان :

بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و خشونت

مطالعه موردی: دبیرستان های پسرانه شهر نورآباد

استاد راهنما :

دکتر مسعود گلچین

استاد مشاور :

دکتر بیژن زارع

دانشجو :

علی حیدر حیدری

بهمن ۱۳۸۸

کتابخانه کتابخانه ملی
تسهیل در آن

۲ / ۸ / ۱۳۸۹

تاریخ:
شماره:
پیوست:
واحد:

بسمه تعالی

صورت جلسه دفاع از پایان نامه

با یاری خدای متعال جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد خانم/ آقای علی حیدر حیدری در رشته جامعه‌شناسی تحت عنوان: « بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و خشونت (مطالعه موردی: دبیرستانهای پسرانه شهر نورآباد» با حضور هیات داوران در ساعت ۱۱:۳۰ مورخه ۱۳۸۸/۱۱/۱۹ در دانشگاه تربیت معلم تشکیل شد. پس از ایراد خطابه دانشجو و پاسخگویی به سوال های حاضران، هیئت ناوران با توجه به کیفیت و کمیت تحقیق و نحوه ارائه کتبی و شفاهی؛ «پایان نامه» نامبرده را با نمره ۱۸۱ هجری و با درجه عالی پذیرفت.

۱- استاد راهنما: آقای دکتر مسعود گلچین

۲- استاد مشاور: آقای دکتر بیژن زارع

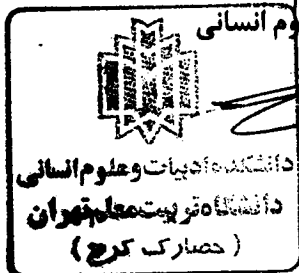
استادان داور:

۳- مدعو: آقای دکتر محسن گودرزی

۵- داخلی: آقای دکتر قربانعلی سبکتکین

مدیر گروه آموزشی

۱۸۱/۱۱/۱۹

تهران: خیابان شهیدمفتح شماره ۴۹، کدپستی ۱۵۶۱۴، تلفن ۸۸۳۲۹۲۲۰

کرج: خیابان شهیدبهشتی، میدان دانشگاه، دانشگاه تربیت معلم، کدپستی ۳۷۵۵۱ - ۳۱۹۷۹، تلفن ۴۵۷۹۶۰۰ - ۰۲۶۱

تقدیم بہ تک تک اعضای خانواده ام کہ

وجودشان را در کنار خود ہمیشہ حس می کنم

بنام خدا

پس از اتمام دوره کارشناسی ارشد بر خود لازم می‌بینم از اساتید گروه جامعه‌شناسی دانشگاه تربیت معلم تقدیر و تشکر بنامم بالاخص به صورت صمیمانه از آقای دکتر کچمین که دلسوزانه و پدرگونه زحمات راهنمایی بنده را در انجام پایان نامه تقبل نمودند و در تمام ساعات کار و استراحت با روی باز مرا پذیرفتند و وقتشان را در اختیار بنده گذاشتند، تقدیر و تشکر می‌نمایم.

از آقای دکتر زارع ممنون و سپاسگزارم که احساس صمیمیت و نزدیکی خاصی با ایشان در خود حس می‌نمایم و همین احساس به من اجازه می‌دهد که مسائلم را با حالت راحتی با ایشان در میان گذارم و از مشاوره ایشان چه در مورد پایان نامه و چه در سایر موارد بهره‌گیرم. از خانم دکتر جواهری بیدرگروه که مقاله‌های درخواستی را از طریق ایمیل از انگلستان برای بنده فرستادند و در طی دوره کارشناسی ارشد خواهرانه به اینجانب و سایر دانشجویان کمک و مشاوره نمودند تقدیر و تشکر نمایم از خانم سیدی بهکار دکتر کچمین ممنون و سپاسگزارم و در نهایت از آقای زریان فرهادی مشاور دبیرستان امام علی (ع) که در تدوین و طراحی صفحات پرشماره مراباری نمودند تقدیر و تشکر می‌نمایم.

چکیده

حفظ سلامت عمومی از اهداف برنامه ریزان اجتماعی هر جامعه ای است. پدیده ی خشونت که دامنه آن از توهین و تحقیر تا ضرب و جرح و صدمه رساندن به اموال دیگران گسترده شده است سلامت عمومی جامعه را به خطر می اندازد فضای همکاری، هماهنگی و مدارا در جامعه را آسیب پذیر می کند. در این تحقیق به بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی در خانواده و مدرسه با رفتار خشونت آمیز در بین دانش آموزان پسر دبیرستان های شهر نورآباد (لرستان) در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ پرداخته شده است. شاخص سرمایه اجتماعی در خانواده به وسیله مولفه های روابط بین اعضای خانواده، حمایت خانوادگی، رضایت از روابط خانوادگی، آگاهی و توجه والدین و انتظارات والدین در مورد رفتارهای اجتماعی فرزندان و همچنین شاخص سرمایه اجتماعی در مدرسه نیز از طریق مولفه های روابط با اعضای مدرسه، احساس تعلق به مدرسه، اعتماد به دیگران، مشارکت در فعالیت های جمعی و کنترل در مدرسه سنجیده شده است. تحقیق به روش پیمایشی و با ابزار پرسشنامه انجام شده است. نمونه آماری ۳۴۰ نفر می باشد. نتایج تحقیق ضمن تایید دو فرضیه کلی وجود رابطه بین سرمایه اجتماعی در خانواده و مدرسه با خشونت در ابعاد آن، نشان می دهد که از بین همه مولفه های سرمایه اجتماعی در خانواده و مدرسه به ترتیب تعلق و دل بستگی به مدرسه، حمایت خانوادگی و اعتماد به دیگران، بیشترین وزن را در پیش بینی متغیر وابسته (خشونت کلی) داشته اند.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، سرمایه اجتماعی در خانواده، سرمایه اجتماعی در مدرسه و

خشونت

فهرست مطالب

فصل اول : کلیات تحقیق

- ۱..... مقدمه
- ۲..... بیان مسئله
- ۵..... ضرورت و اهمیت تحقیق
- ۶..... اهداف تحقیق
- ۶..... سوالات تحقیق

فصل دوم : پیشینه و ادبیات تحقیق

پیشینه خارجی تحقیق

- ۸..... شری اورت و جیمیز پرایس
- ۹..... شایستا مالیک
- ۹..... کریستین و کرل و دیوید ولف
- ۱۰..... تود هرل کول و دیگران
- ۱۱..... باربارا وارنر و شانون فولر
- ۱۱..... دونا هوارد و همکارانش
- ۱۲..... رابرت سامپسون و جان لوپ
- ۱۲..... رایت و فیتزپاتریک
- ۱۴..... سلمی و کیوری
- ۱۶..... آبرتو گاتی و ریچارد ترمبلی
- ۱۷..... آبرتو گاتی و همکارانش

آمبرز لانگ و استفان فریزر ۱۸.....

جاب باس و دیگران ۲۰.....

پیشینه داخلی

مشکانی و مشکانی ۲۲.....

زارعی ۲۳.....

چلی و مبارکی ۲۴.....

علیوردی نیا و دیگران ۲۴.....

ادبیات نظری تحقیق

سرمایه ۲۷.....

انواع سرمایه ۲۹.....

- سرمایه اقتصادی ۲۹.....

- سرمایه انسانی ۳۰.....

- سرمایه فرهنگی ۳۰.....

- سرمایه نمادین ۳۲.....

مفهوم سرمایه اجتماعی و تاریخچه آن ۳۳.....

عناصر تشکیل دهنده سرمایه اجتماعی

- انسجام اجتماعی ۳۸.....

- اعتماد اجتماعی ۴۰.....

نظریه های کلان اعتماد اجتماعی ۴۲.....

نظریه های سطح خرد اعتماد اجتماعی ۴۲.....

انواع اعتماد ۴۳.....

۴۳..... اعتماد بنیادی

۴۴..... اعتماد بین شخصی

۴۵..... اعتماد عام

۴۵..... مشارکت اجتماعی

۴۶..... حمایت اجتماعی

انواع سرمایه اجتماعی

۴۸..... سرمایه اجتماعی در خانواده

۵۲..... سرمایه اجتماعی در مدرسه

۵۵..... سرمایه اجتماعی در گروه دوستان و همسالان

۵۷..... سرمایه اجتماعی در اجتماعی

۶۰..... دیدگاههای نظری در زمینه سرمایه اجتماعی

۶۲..... امیل دورکیم

۶۳..... پیر بوردیو

۶۶..... جمیز کلمن

عوامل حفظ و یا نابودی سرمایه اجتماعی

۷۰..... - فروبستگی

۷۱..... - ثبات

۷۱..... - ایدئولوژی

۷۲..... نان لین

۷۴..... رابرت پاتنام

۷۹..... پاملا پکستون

- فرانسیس فوکویاما..... ۸۰
- مفهوم خشونت ۸۳
- انواع مختلف خشونت بر حسب عامل و قربانی خشونت ۸۵
- انواع خشونت بر اساس ماهیت آن ۸۵
- خشونت جسمانی ۸۵
- خشونت عاطفی..... ۸۵
- خشونت جنسی ۸۵
- محرومیت و نادیده گرفتن ۸۶
- نظریه های آسیب های اجتماعی ۸۷
- نظریه پیوند اجتماعی ۸۸
- وابستگی ۸۹
- تعهد ۹۰
- درگیری ۹۰
- اعتقاد..... ۹۱
- سرمایه اجتماعی و انحرافات اجتماعی ۹۱
- جمع بندی نظریات..... ۹۴
- مدل تحقیق ۹۷
- فرضیه های تحقیق ۹۸
- فصل سوم : روش تحقیق
- روش تحقیق ۱۰۱
- واحد مشاهده و واحد تحلیل ۱۰۱

- جامعه آماری ۱۰۱
- حجم نمونه ۱۰۱
- روش نمونه گیری ۱۰۲
- ابزار گردآوری اطلاعات ۱۰۲
- شاخص سازی ۱۰۲
- پردازش داده های مفقوده ۱۰۳
- روش تحلیل داده ها ۱۰۳
- تعاریف نظری و عملیاتی متغیرهای مستقل ۱۰۳
- تعریف نظری و عملیاتی متغیر وابسته ۱۰۹
- متغیرهای زمینه ای ۱۱۱
- منطقه مورد مطالعه ۱۱۱
- اعتبار و روایی ۱۱۱
- اعتماد یا پایایی ۱۱۲
- ضرایب آلفا ۱۱۴

فصل چهارم : یافته های تحقیق

توصیف داده ها

- رشته تحصیلی ۱۱۶
- سال تحصیلی ۱۱۷
- نوع مدرسه ۱۱۷
- سن ۱۱۸
- نوع خانواده ۱۱۸

- ۱۱۹..... - تعداد اعضای خانواده
 - ۱۱۹..... - شغل پدر
 - ۱۲۰..... - شغل مادر
 - ۱۲۰..... - تحصیلات پدر
 - ۱۲۱..... - تحصیلات مادر
 - ۱۲۲..... - درآمد خانواده
 - ۱۲۳..... - محل سکونت
 - ۱۲۳..... - وضعیت منزل مسکونی
 - ۱۲۴..... - وضعیت تحصیلی
- توصیف متغیرهای مستقل و وابسته
- ۱۲۵..... روابط اعضای خانواده
 - ۱۲۶..... حمایت خانوادگی
 - ۱۲۷..... رضایت از روابط خانوادگی
 - ۱۲۸..... آگاهی و توجه والدین
 - ۱۲۹..... انتظارات و نگرش والدین نسبت به رفتارهای اجتماعی فرزندان
 - ۱۲۹..... همکاری و یا مشارکت در فعالیت های جمعی
 - ۱۳۰..... معاشرت و روابط اجتماعی در مدرسه
 - ۱۳۱..... تعلق و دلبستگی به مدرسه
 - ۱۳۱..... اعتماد در مدرسه
 - ۱۳۲..... کنترل در مدرسه
 - ۱۳۳..... خشونت لفظی

خشونت فیزیکی ملایم ۱۳۴

خشونت فیزیکی شدید ۱۳۵

خشونت کلی ۱۳۵

بخش تحلیل داده ها

- رابطه بین رشته تحصیلی و خشونت ۱۳۶

- رابطه بین شغل پدر و خشونت ۱۳۷

- رابطه بین محل سکونت و انواع خشونت ۱۳۷

- رابطه بین نوع مدرسه و خشونت ۱۳۹

- رابطه بین تحصیلات والدین و خشونت ۱۳۹

- رابطه بین وضعیت درسی و خشونت ۱۴۰

- تحلیل واریانس پایگاه اقتصادی - اجتماعی و خشونت ۱۴۰

- رابطه بین درآمد و خشونت ۱۴۱

- رابطه بین سن و خشونت ۱۴۲

- آزمون t انواع خشونت بر اساس تحصیلات پدر ۱۴۲

- آزمون t انواع خشونت بر اساس تحصیلات مادر ۱۴۳

- رابطه بین تحصیلات پدر و درآمد خانواده ۱۴۳

- رابطه بین تحصیلات مادر و درآمد خانواده ۱۴۴

آزمون فرضیه های تحقیق ۱۴۶

تحلیل رگرسیون

متغیرهای زمینه ای ۱۵۱

رگرسیون شاخص های سرمایه اجتماعی در خانواده و مدرسه ۱۵۲

۱۵۳..... رگرسیون مولفه های سرمایه اجتماعی در خانواده.....

۱۵۴..... رگرسیون مولفه های سرمایه اجتماعی در مدرسه.....

۱۵۶..... رگرسیون متغیر وابسته بر اساس متغیرهای زمینه ای و مستقل.....

۱۵۸..... رگرسیون متغیر وابسته بر اساس مولفه های مستقل.....

۱۵۹..... تحلیل مسیر.....

فصل پنجم : خلاصه و نتیجه گیری

۱۶۱..... خلاصه.....

۱۶۳..... چهارجوب نظری.....

۱۶۵..... سوالات تحقیق.....

۱۶۵..... فرضیه های تحقیق.....

۱۶۶..... روش تحقیق.....

۱۶۷..... نتیجه تحقیقات قبلی.....

۱۶۹..... نتایج تحقیق.....

۱۷۴..... پیشنهادات.....

۱۷۶..... فهرست منابع.....

پیوست و ضمائم

۱۸۵..... پرسش نامه.....

فصل اول:

کلیات تحقیق

مقدمه

طرح مسئله

اهمیت و ضرورت

سوالات تحقیق

مقدمه

حفظ سلامت عمومی یکی از اهداف اعضای هر جامعه است، خشونت یکی از آسیب های اجتماعی است که کم و بیش در اکثر جوامع و محیط ها یافت می شود. خشونت نوجوانان و جوانان یکی از شاخه های مطالعاتی است که اندیشمندان درگیر مطالعه آسیب های اجتماعی را به خود مشغول کرده است. این پدیده مشکلی برای سلامت عمومی جامعه می باشد و به سلامت کسانی که درگیر آن هستند هم مرتکبین و هم قربانیان آن آسیب می رساند، کیفیت و کمیت ارتباطات انسانی را دچار مشکل می کند و به سازگاری، همکاری و همزیستی در محیط اجتماعی آسیب می رساند.

خشونت تاثیر عمده ای بر مرگ و میر نوجوانان و جوانان در هر کشور دارد. نگرانی های جهانی در مورد این مسئله به عنوان یک معضل اجتماعی متولیان این امر را به خود مشغول کرده است. گسترشش در سطح جامعه، سلامت و امنیت عمومی اعضای جامعه را در معرض خطر قرار می دهد.

خشونت نوجوانان یک مسئله سلامت عمومی، اجتماعی و نگرانی فراگیر در سطح اجتماع کلی است. تاثیرات رفتار خشونت آمیز هم شامل آثار استرس زا، هیجانی و همچنین جراحات فیزیکی می شود و افرادی که مرتکب رفتار خشونت آمیز و پرخاشگرانه می شوند اغلب خود نیز قربانی رفتار خشونت آمیز افرادی می شوند که از نیروی فیزیکی برای تهدید و وادار کردن دیگران استفاده می کنند. (برنر^۱ و دیگران ۱۹۹۹؛ هاشیما^۲ و فینکل هور^۳ ۱۹۹۹ به نقل از رایت^۴ ۲۰۰۶، ص ۱۴۳۵).

به طور کلی خشونت دارای آثار وسیع و گسترده ای بر روی سلامت و رفتار نوجوانان است که این آثار هم شامل تاثیرات فیزیکی کوتاه مدت و هم تاثیرات فیزیکی، روانی و اجتماعی

^۱. Brener
^۲. Hashima
^۳. finkelhor
^۴. Wright

فصل اول : کلیات تحقیق

بلندمدت نیز می شود . جراحات و آثار زیان بار اغلب بر روی جسم و ذهن نوجوانان باقی می ماند . آثار زخم های فیزیکی و تاثیرات روانی خشونت هم برای مرتکبین و هم قربانیانش باقی می ماند . بنابراین سیاست های بخش سلامت به منظور بهینه کردن کیفیت زندگی چه در بعد ذهنی و چه در بعد فیزیکی و جسمی باید به حل آسیب های اجتماعی نظیر رفتار خشونت آمیز و رفتار پرخاشگرانه در بین نوجوانان پردازد و عوامل اجتماعی درون ساختار اجتماعی که شامل تاثیرات اجتماعی بر روی رفتار خشونت آمیز می شوند ، شناسایی گردند (رایت : ۲۰۰۶ : ۱۴۳۵) .

در تحقیقی که توسط مرکز ملی آمارهای آموزش و پرورش و اداره آمارهای جزایی در واشنگتن انجام گرفته شده است در بین سالهای ۱۹۸۹-۱۹۹۵ درصد دانش آموزانی که در مدرسه احساس نا امنی می کردند از ۴ درصد به ۷ درصد افزایش یافته است (متیو^۱ : ۲۰۰۰ : ۴) .

امنیت نوجوانان چه در محیط مدرسه و چه خارج از محیط مدرسه و در اجتماع کلی برای خانواده ها و دست اندرکاران و برنامه ریزان امر سلامت اجتماع در اولویت قرار دارد و مقدم بر هر کاری است . ایجاد محیط های امن در مدرسه که فارغ از خشونت و سایر آسیب های اجتماعی باشد یکی از اهداف آموزش ملی برای سال ۲۰۰۰ بوده است . (فلنری : ۱۹۹۷ : ۲-۱ به نقل از مقدمه زارعی ۱۳۸۳) .

بیان مسئله

خشونت رفتاری نابهنجار است که روابط سالم انسانی در محیط های مختلف اجتماعی را تحت تاثیر قرار می دهد . این رفتار ریشه در عوامل مختلف روانی و اجتماعی دارد . دوره نوجوانی و جوانی دوره ای از حیات فردی و اجتماعی است که از خصوصیات منحصر بفردی برخوردار است . این دوره در واقع حلقه واصل بین دوران کودکی و بزرگسالی است . فرد در این سنین مهارت های اجتماعی و شغلی لازم برای زندگی در بزرگسالی را می آموزد و در واقع سنین نوجوانی و جوانی از مراحل مهم شکل گیری شخصیت فرد به شمار می رود و جهت گیری رفتارهای بعدی او را شکل می دهند . چالش ها و مسائلی را که در این سنین برای نوجوان و یا جوان پیش می آیند تاثیر بسزایی در زندگی او چه به صورت آگاهانه و چه ناآگاهانه خواهند داشت . بنابراین می توان گفت که رفتارهای ضد اجتماعی فرد ، از جمله خشونت ریشه در مقطع سنی نوجوانی و جوانی دارد .

^۱ . Mateu

فصل اول : کلیات تحقیق

خشونت و دیگر رفتارهای ضد اجتماعی نوجوانان و جوانان در دو دهه گذشته افزایش یافته است . میزان ارتکاب خشونت در اواسط دوره جوانی به بالاترین نرخ خود می رسد . خشونت های که در سنین بزرگسالی و در محیط های مختلف اجتماعی روی می دهد با خشونت سنین نوجوانی و جوانی رابطه دارد (زارعی ، ۱۳۸۳ ، ۲) .

مرکز پیشگیری و کنترل بیماری ها در سال (۲۰۰۳) گزارش می دهد که ۳۳ درصد از نوجوانانی که در سنین ۱۹-۱۰ سال قرار دارند در طول ۱۲ ماه گذشته درگیر ستیزه و مجادله فیزیکی شده اند و همچنین ۱۷ درصد از آنها در طول ۳۰ روز گذشته با خود سلاح ، معمولاً اسلحه گرم حمل کرده اند . بیشتر از ۴۰۰۰۰۰ هزار نفر در ارتباط با رفتار های خشونت آمیز فیزیکی و استفاده از اسلحه مجروح شده اند . از ۱ تا ۲۸ درصد از آنها به مراقبت های پزشکی نیاز داشته اند و ۱ تا ۴ درصد از آنها در نتیجه رفتار خشونت آمیز جان خود را از دست داده اند . بنابراین تهدید یا استفاده از زور و یا ارباب فیزیکی به عنوان یک مسئله روزانه و عمومی در زندگی نوجوانان مشاهده می شود . این آمار و ارقامی که خشونت بین نوجوانان را منعکس می کند ، نگرانی در مورد سلامت اجتماعی را با اهمیت جلوه می دهد (دالبرگ^۱ ، ۱۹۹۸ لوری^۲ و دیگران^۳ : ۱۹۹۸ استاچر^۴ : ۱۹۹۹ سنדר^۵ و زیکنند^۵ ۱۹۹۹ به نقل از رایت و دیگران : ۲۰۰۶ ، ص ۱۴۳۶)

پدیده خشونت امری فراگیر و شایع است و در همه جوامع یافت می شود ، اما نرخ وقوع و شدت آن از جوامعی به جوامع دیگر فرق می کند . بر اساس گزارش جهانی خشونت و بهداشت در سال ۲۰۰۰ میلادی حدود ۱۹۹۰۰۰ قتل برای جوانان جهان گزارش شده است (۹/۲ نفر در هر ۱۰۰۰۰ نفر) به عبارت دیگر ، روزانه به طور متوسط ۵۶۵ نفر در سنین ۱۰ الی ۲۹ ساله در اثر خشونت بین فردی کشته شده اند که اگر آمار جراحات جسمی که باید تحت درمان قرار گیرند و همچنین جراحاتی که سطحی هستند و آثار روحی و روانی خشونت را به آنها اضافه کنیم ، بر اهمیت مطالعه پدیده خشونت افزوده می شود . آمارها نشان می دهد که میزان قتل جوانان در کشورهای در حال توسعه و کشورهای جهان سوم نسبت به کشورهای توسعه یافته بیشتر است (گزارش خشونت و سلامتی : ۲۰۰۰ : ۲۵)

همچنین گزارش ها نشان می دهند که درگیری های فیزیکی میان دانش آموزان در مدارس امری معمول و شایع است و نزدیک به ۱/۳ خود اذعان نموده اند که در درگیری های فیزیکی شرکت

^۱. Dahlberg
^۲. Lowry
^۳. Satcher
^۴. Snyder
^۵. Sickmund

فصل اول : کلیات تحقیق

داشته اند و پسران دو تا سه برابر دختران مرتکب این رفتارها شده اند (همان منبع ، ۲۶) میزان خشونت پسران دبیرستانی به طور معنا داری بیشتر از دختران دبیرستانی بوده است (رایست و فیتزپاتریک : ۲۰۰۶ : ۱۴۴۵) .

گسترش دامنه بروز خشونت و پرخاشگری در جامعه ایران بویژه در سالهای اخیر یکی از جدی ترین آسیب های اجتماعی به شمار می رود . خشونت و پرخاشگری به اندازه ای شایع شده است که مردم در زندگی روزمره به نحوی آن را پذیرفته اند (توسلی و فاضلی : ۱۳۸۱ ، ۱۱۶-۱۱۵) .

تحقیقی که سازمان ملی جوانان روی ۷۵۰۰۰ نوجوان و جوان ۱۹ - ۱۴ ساله مراکز استان های کشور انجام داده است ، نشان می دهد که بیش از ۵۱ درصد از آنها دچار معضل روانی اضطراب و ۵۴ درصد هم دارای سطوحی از افسردگی هستند ، همچنین ۵۳ درصد نوجوانان و جوانان دارای روحیه پرخاشگری ، ۵۵ درصد خشم نهفته ، ۴۰ درصد روحیات ضد اجتماعی و نزدیک ۴۷ درصد تجربه دعوا کردن را داشته اند . (گوگل فارسی ، پیک به نقل از زارعی : ۱۳۸۵ : ۵) .

جانسون بیماری های روحی و روانی (ناپایداری شخصیتی) را در سطح فردی از عوامل ایجاد کننده رفتار خشونت آمیز می داند . (سندرا گالیا^۱ و دیگران : ۲۰۰۲ : ۱۳۷۳) اما در سطح کلان و اجتماعی دالبرگ و پوتر عوامل مختلفی را در ایجاد رفتار خشونت آمیز موثر می دانند آنها ابتدا به وجود خرده فرهنگ خشونت و نظام های ارزشی که تقویت کننده رفتار خشونت آمیز هستند ، اشاره دارند . نرخ های بیشتری از رفتار خشونت آمیز در ایالت های جنوبی آمریکا بیشتر مشاهده شده است (والفگانگ^۲ و فراکتی^۳ : ۱۹۶۷ و لاند^۴ و دیگران ۱۹۹۰ به نقل از سندرا گالیا و دیگران : ۲۰۰۲ : ۱۳۷۴) .

مسئله این تحقیق درک و شناخت میزان خشونت و انواع آن در بین نوجوانان دبیرستانی شهر نورآباد و همچنین دریافت رابطه بین انواع پیوندهای اجتماعی فرد در محیط خانواده با اعضای خانواده و در محیط مدرسه با سایر دانش آموزان و کارکنان مدرسه با خشونت می باشد .

^۱.Sandro Galea

^۲. Wolfgang

^۳. Ferracutti

^۴. Laund

ضرورت و اهمیت تحقیق

خشونت احتمالا همیشه جزیی از تجربه و زندگی بشر باقی بماند . آثار این پدیده را در زندگی روزمره می توان مشاهده کرد در انواع اجتماعات بشری در سراسر جهان ، هر ساله بیشتر از یک میلیون نفر بر اثر خشونت علیه خود ، خشونت بین شخصی و خشونت گروهی زندگی خود را از دست می دهند و همچنین عده کثیری ، از جراحات غیر مهلک رنج می برند . رویهم رفته خشونت از مهم ترین عواملی است که باعث مرگ افراد در سنین ۴۴ - ۱۵ ساله در سراسر جهان می شود (گزارش جهانی خشونت و سلامتی : ۲۰۰۲ : ۳) . اگرچه تخمین دقیق میزان خساراتی که به علت خشونت پیش می آید مشکل است ، اما برآورد می شود که خشونت سالانه میلیون ها دلار به بخش سلامت عمومی ، بیش از میلیون ها دلار به اقتصاد های ملی (روزهای که باعث از دست دادن کار ، اجرای قانون و همچنین از دست رفتن سرمایه گذاری می شود) خسارت وارد می کند (همان منبع و همان ص) .

علاوه بر جراحات فیزیکی که به علت خشونت نوجوانان ایجاد می شود . رفتار خشونت آمیز باعث آثار منفی در محیط یادگیری می گردد که از جمله آنها ، از بین رفتن محیط خلاقیت ، ایجاد فضای خشونت زا که منجر به بروز نگرانی و اضطراب می شود و این امر در ادامه باعث عدم تاکید بر انجام وظایف و تکالیف درسی و از بین رفتن فضای همکاری و هماهنگی اجتماعی در محیط مدرسه می شود (رایت : ۲۰۰۶ : ۱۴۳۶ به نقل از فیتزپاتریک^۱ : ۱۹۹۹) .

نوجوانانی که مرتبا قربانی خشونت می شوند ممکن است که مستعد از دست دادن انگیزه ، تند مزاجی و همچنین از دست دادن آستانه تحمل و روی پای خود ایستادن شوند ، این امر بخصوص در میان کودکان کم سن و سال تر رخ خواهد داد ، بویژه این که نوجوانانی که قربانی خشونت می شوند فاقد روابط قوی ، مستحکم و حمایتی با والدین ، معلمین و دوستان هم سن و سال خواهند شد ، همچنین نمی توانند مامن و یا راهی مناسب و در خور برای محافظت و رهایی از خشونت بیابند . ممکن است در عوض مقابله به مثل با افرادی که آنها را تهدید می کنند ، به فحاشی و پر خاشگری یا رفتارهای کنترل نشده در مورد خودشان پردازند. (رایت : ۲۰۰۶ : همان منبع) .

^۱. Fitzpatrick